

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRIK , 1919-20, s. 205. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591133654208/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

ene Spaadomskunster, ja de fleste menneskelige Lærdomme: Logik, Physik, Oeconomi, Arithmetik, blev jeg ked af den ubetimelige Trætte og tog hjem.

XLIII

OM DE GAMLES BØDLER.

EN Veu af mig, ej videre bevandret i de gamle Skrifter^{a)}, lod sig engang ved Lejlighed forlyde med, at han oftere havde undret sig over, at der i Jesu Christi Lidelseshistorie ikke omtales nogen Bøddel, hvilken saa at sige plejer at være Lovenes Haand, men Krigsfolk, der forrettede Bødlers Tjeneste. Da han venlig udbad sig at faa en Forklaring herpaa, mindes jeg at have svaret ham kortelig saalunde: »Jo, dette forrettedes nemlig efter Romersk Skik; thi en bestemt Classe af Bødler var endnu ikke dengang anordnet af de Tiders Øvrighed. Men i Romerstaten holdtes Dødsstraffen i saadan Gænge, at de Dødsdømte førtes til Retterstedet af Soldaterne, hvilke alene havde Forlov at bære Sværd, under Anførelse af en Hovedsmand, hvilken havde Opsigt med Afstraffelsen, ligesom hos *Matthæum*^{b)}. Og om Hovedsmanden handler jo et navnkundigt Sted hos *Senecam* i Skriftet om Sindets Ro^{c)}: *Canus Julius* (en Philosophus, som længe havde ligget i Strid med Cajo Caligula) var ved at spille Skak, da Hovedsmanden, der førte de Dødsdømtes

Skare, ogsaa giver Befaling til at kalde ham ud. — Om Soidaterne, *Fuldbyrderne af Dødsstraf*, som *Salustius* kalder dem^{d)}, ere utallige Vidnæsbyrd forhaanden, som det vilde blive for vidtløftigt at forfølge. Jeg behøver ikkun at minde om dette ene, at saa længe Republicquen var fri, har den Kunst at halshugge ikke hørt til den romerske Soldats Haandtering (thi det var dengang ikke tilladt at dræbe en romersk Borger), hvisaarsag *Lucaus* siger om den Krigsmand, som jammerligt og uskikkeligt afhuggede Pompeji Hoved^{e)}:

Han Sener, Aarer skær, men Knokler knap kan tvinge: end var det ej en Kunst: paa Sværd et Hoved svinge.

Men senere, under Keiserne, blev Bødlens eller Soldatens Haand behændigere, som *Suetonius* vidner i *Caligula*^{f)}: *En Soldat, som var Mester i at halshugge, huggede Hovederne af hvilket som helst arresterede.* Ligesaa i *Claudio*^{g)}: *Da en Mand raabte paa, at en Falskner burde have Hænderne huggede af, forlangte han straks at Bøddelen skulde hentes med Slagtekniv og Slagtebord.* Og længere henne^{h)}: *Engang havde han faaet Lyst til at se en gammeldags Henrettelse i Tibur; og da de skyldige alt vare bundne til Pælene, men Bødden manglede, ventede han udholdende lige til Aften paa at han blev hentet fra Byen.* Ikke at tale om *Quintiliano*, hvis Ord, om jeg mindes ret, ere saalydendeⁱ⁾: *Det lykkes sjælden Bødden at gøre det af i eet Hug, uagtet han selv lægger Halsen til Retie, og hans forfarne Haand lige nylig har øvet Manddrab som en Art Kunst.* Jeg siger intet om de tre Over-Fængselsmestre hos Rom-